

# CELIAKIA

systemové ochorenie



B. Pekárková

# CELIAKIA

/celiakálna sprue, gluténová enteropatia,  
glutén-senzitívna enteropatia, netropická sprue/

Geneticky podmienené autoimunitné ochorenie  
s permanentnou intoleranciou lepku, ktorý  
poškodzuje sliznicu tenkého čreva a alteruje  
imunitný systém. Ochorenie sa manifestuje ak  
geneticky predisponovaný jedinec požije glutén,  
ktorý sa nachádza v obilných zrnách pšenice,  
raže, jačmeňa a ovsa.

## **FAKTORY VONKAJŠIEHO PROSTREDIA**

**1. GLUTÉN**  
pšenica, raž,  
jačmeň, ovos

**2. ADENOVÍRUS**  
sérotyp 12

## **FAKTORY VNÚTORNÉ**

**1. FAKTORY  
GENETICKÉ**  
HLA DQ 2,8

**2. IMUNITNÁ  
ODPOVEĎ**

# PRIMÁRNA PREVENCIA:

Opatrenia, ktoré zabraňujú vzniku ochorenia

Optimálna doba na zaradenie lepku do stravy je od ukončenia 4. mesiaca do začiatku 7. mesiaca života.

**DOJČENIE !!!**

# PREVALENCIA CELIAKIE

( Európa )

**0,3 - 1 %**

( SR: 54 000 ? )

Unmasking One of the Most Underdiagnosed  
Autoimmune Diseases

# CELIAC DISEASE

## A HIDDEN EPIDEMIC

- End your medical odyssey and get the right diagnosis
- Treat symptoms and complications
- Get gluten out of your diet—  
and feel better

IS THE  
FOOD YOU EAT  
MAKING YOU  
SICK?

**Peter H. R. Green, M.D.**

Director of the Celiac Disease Center at Columbia University

**and Rory Jones**

~~Celiakia je raritné  
črevné ochorenie detí,  
z ktorého sa vyrastie.~~

# CELIAKIA



**celoživotná**

**v každom veku**

**systémová reakcia organizmu  
na perorálne podaný glutén**



# DIAGNOSTIKA CS:

**1. Klinické príznaky**

**2. Laboratórne vyšetrenia**

*- základné*

*- špeciálne*

**3. Enterobiopsia**

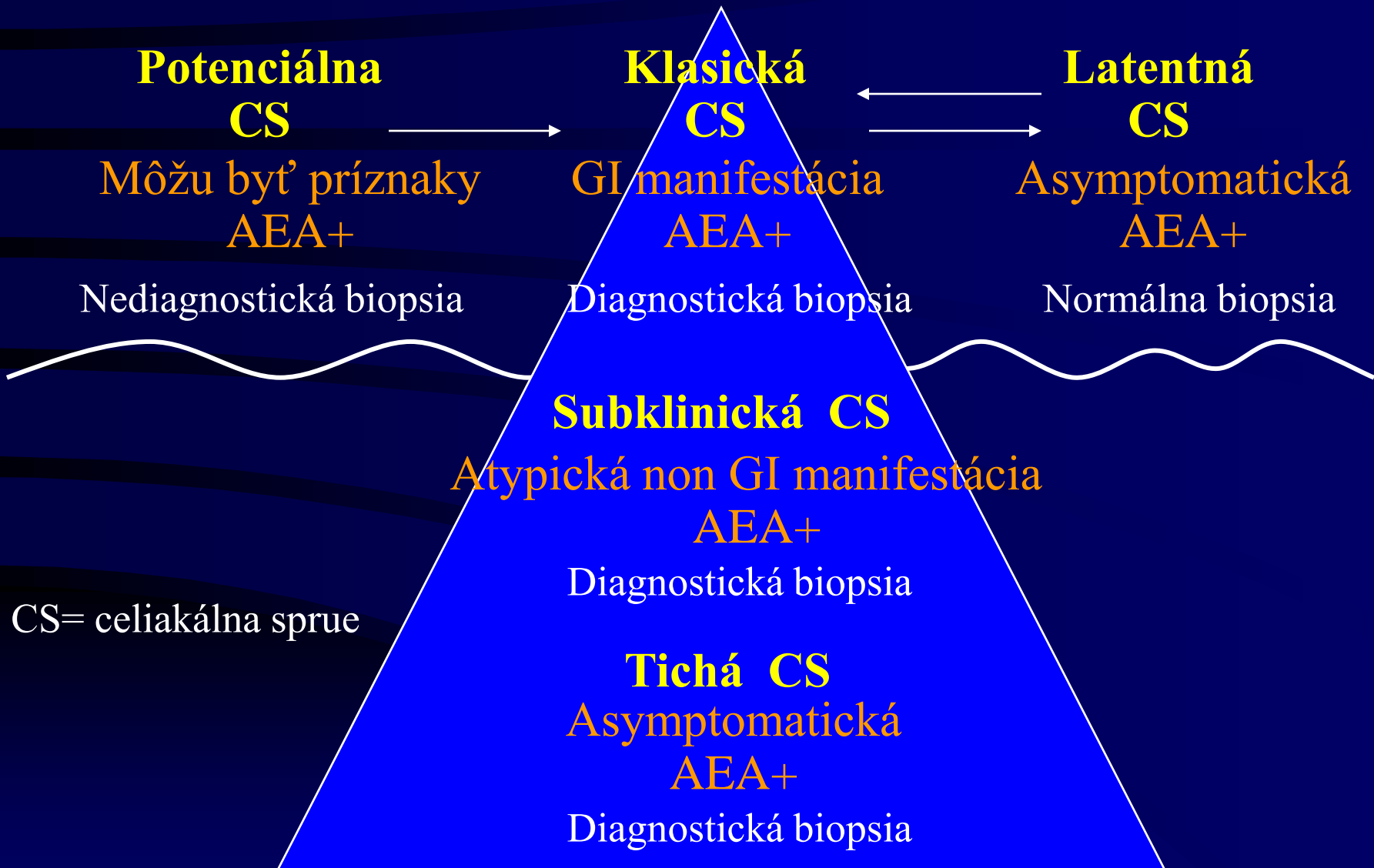
# KLINICKÉ PREJAVY:

## 1. Typické:

Hnačky so steatoreou, nafúknuté zväčšené brucho, bledá suchá pokožka, mäkké nechty, chudnutie, opuchy, slabosť, zvýšená neuromuskulárna dráždivosť až tetania, malnutrícia ...

## 2. Netypické = extraintestinálne:

# CELIAKÁLNY LADOVEC



# EXTRAINTESTINÁLNA MANIFESTÁCIA CELIAKIE: -1

**Orgánový systém: Manifestácia: Pravdepodobná príčina:**

<b>Hematopoetický</b>	anémia krvácanie  trombocytóza	deficit FeS, folátov, vit B6 a B12 trombocytopénia pri def. folátov znížená hladina vit. K deparentných koag. faktorov hyposplenizmus
<b>Skeletálny</b>	osteopénia osteomalácia patol. fraktúry osteoartropatia	malabsorpcia Ca a vit. D  osteopénia neznáma
<b>Muskulárny</b>	atrofia tetania slabosť  myopatie	malnutrícia cez panmalabsorpciu deficit Ca, vit. D, Mg generalizovaná svalová atrofia hypokáliémia

## EXTRAINTESTINÁLNA MANIFESTÁCIA CELIAKIE: -2-

**Orgánový systém: Manifestácia:**

**Pravdepodobná príčina:**

---

<b>Nervový</b>	periférna neuropatia	deficit vit B1 a B12
	s parestézami	
	lézie zadných	neznáma
	miešnych povrazcov	
	demyelinizačné lézie CNS	neznáma
	mozočková atrofia	
	ataxia	
	epilepsia a okcipitálne	deficit kys. listovej
	kalifikácie	a autoimunita
	spinocerebelárna degenerácia	deficit vit. E ?

motorické neuropatie

myelopatie

psychické poruchy

(hlavne depresie)

# EXTRAINTESTINÁLNA MANIFESTÁCIA CELIAKIE: -3-

**Orgánový systém: Manifestácia:**

**Pravdepodobná príčina:**

**Endokrínny**

sek. hyperparatyreo-  
idizmus  
amenorea, infertilita  
časté aborty  
hypotrofia plodu  
impotencia  
autoimúnna tyreoiditída  
IDDM

malabsorpcia Ca a vit. D  
spôsobuje hypokalcémiu  
malnutrícia v dôsledku  
panmalabsorpcie,  
hypotalamicko-pituitárna  
dysfunkcia

**Kožný**

folikulárna hyperkeratóza  
dermatitída  
petechie a ekchymózy  
edémy  
Dermatitis herpetiformis

malabsorpcia vit. A a B  
hypoprotrombinémia  
trombocytopénia  
hypoproteinémia  
neznáma

Perfect Vision Graphics 512-233-7093



# SKRÍNING CELIAKIE (WHO):

- Prvostupňoví a druhostupňoví príbuzní (5-30%)
  - Downov syndróm (12%)
  - Autoimunitná tyreoiditída (5%)
- Autoimunitná chronická aktívna hepatitída
  - Diabetes mellitus 1. typu (5-6%)
  - Lymfocytová kolitída (15-27%)
  - Chronický únavový syndróm (2%)
    - Syndróm dráždivého čreva



**CELIAC** AFFECTS 1 OUT OF 133...

**IS YOUR PATIENT  
THE ONE?**



constipation  
diarrhea  
anemia  
bloating  
gas  
osteoporosis  
weight loss  
fatigue  
depression  
infertility

**THE FACE OF CELIAC DISEASE®**